

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

az NKA 209111/00199 számú

*Állományvédelmi, restaurálási tevékenységhez szükséges
szakmai anyagok és eszközök beszerzése*

a Jósa András Múzeum restaurátor-műhelye számára c. pályázathoz

A Jósa András Múzeum restaurátor-műhelyének tevékenységéhez szükséges szakmai anyagok és eszközök beszerzésére a Múzeumok Kollégiuma 008/209/23 számú döntése értelmében 2023-ban az igényelt 1.500.000 Ft támogatásból számunkra 1.000.000 Ft-ot ítél meg. Ezért a pályázathoz leadott terveken valamelyest változtatnunk kellett, egyes eszközök beszerzését így későbbre halasztottuk, illetve más anyagi forrásból oldottuk meg.

A támogatásból beszerzett szakmai anyagok és eszközök a következők:

Eszközök/anyagok	Mennyiség	Felhasználási terület
50L-es Vákuum szárító szekrény DZF-6050	1 db	konzerválás
DL-LUMI Lámpa- asztali	5 db	restaurálás
Dremel 403 sörtés csapos kefe	5 csomag	restaurálás
Dremel 404 sörteecset kefe 13 mm	5 csomag	restaurálás
Dremel 405 sörtés csapos kefe 13 mm	5 csomag	restaurálás
Dremel 932 hengeres csapos köszörűkorong	5 csomag	restaurálás
Dremel 952 kúpos csapos köszörűkorong	5 csomag	restaurálás
Proxxon Micromat 28706 NG 2/S kisgép tápegység	1 db	restaurálás
Proxxon Micromat 5db-os acél drótkefe	5 csomag	restaurálás
Basetech BT-1783924 2db-os gyémánszemcsés vágókorong	6 csomag	restaurálás
Proxxon Micromat 2 db acélhuzalos ecset	4 csomag	restaurálás
Multigép Dremel Stylo+	1 db	restaurálás

A nyíregyházi Jósa András Múzeum nagy hangsúlyt fektet a megelőző és az aktív műtárgyvédelemre. Nemcsak az anyaintézményben, de az állományvédelmi feladatok ellátása során valamennyi vidéki múzeumban, gyűjteményben és múzeumi kiállítóhelyen aktív munkát végeznek a restaurátorcsoport munkatársai. Mind állományvédelmi, mind műtárgyvédelmi szempontból segítjük az ellenőrzött intézmények előrehaladását.

A mindennapi restauráláshoz nélkülözhetetlen eszközigényünk folyamatos pótlásra szorul, ezért fontos, hogy éljünk az szakmai irányú pályázatok adta lehetőséggel, mivel a mindennapokban alkalmanként adódik csak lehetőség a hiánypótlásra.

A múzeumunk és tagintézményeink állandó, illetve időszakos kiállításaihoz szükséges műtárgyak kezelését, restaurálását, az aktuális ásatásokból bekerülő nagy mennyiségű régészeti anyag konzerválását, restaurálását, a már befejezett ásatások anyagának feldolgozását, restaurálását továbbá a néprajzi, történeti, iparművészeti, numizmatikai gyűjtemény restaurálatlan műtárgyainak feldolgozását, restaurálását igénylő szakszerű minőségi munkához, az eszközállomány fejlesztésére, a fogyóeszközök folyamatos pótlására van szükség. Az évek folyamán számos eszközt beszereztünk, fejlesztve így a munkavégzés minőségét és hatékonyságát, de mai napig van hiányosság a műhelyünk felszereltségét illetően. A műhely folyamatos fejlesztése által lényegesen egyszerűbbé, gyorsabbá, valamint hatékonyabbá válik munkánk.

2023-ben 13570 db volt az állományvédelmi, műtárgyvédelmi kezelésbe (restaurálás, konzerválás, tisztítás) vont összes műtárgyak száma. Az elmúlt évek adataiból látszik, hogy a

restaurált műtárgyak száma évente átlagban megközelíti a fent említett értékeket. A pályázat során megnyerhető támogatási összeget tehát, főleg a mindennapos restaurátori tevékenységhez fogjuk alkalmazni.

A szakmai leírásban megadott teljesítendő feladatok közül a következők valósultak meg:

M49-es autópálya ásatása lelőhelyei:

- 70703 Jármi–Sűrű oldal régészeti anyagának restaurálása
- 70745 Kocsord–Első Homok dűlő II. régészeti anyagának restaurálása
- 70761 Porcsalma–Szakál dűlő régészeti anyagának restaurálása
- 80207 Porcsalma–Szakál dűlő II. régészeti anyagának restaurálása
- 42606 Tiszavasvári–Kashalom-dűlő I. régészeti anyagának restaurálása
- 77929 Nyíregyháza–Ipari park Nyírjes Tábla régészeti anyagának restaurálása
- 99953 Nyíregyháza–Újsortanya 7. régészeti anyagának restaurálása
- 99947 Nyíregyháza–Újsortanya régészeti anyagának restaurálása
- 56702 Fehérgyarmat–Ipari-park régészeti anyagának restaurálása

A fent felsorolt lelőhelyek anyagán felül több protokollal ásatás anyagának restaurálására is sor került, mely anyag feldolgozása a határidő miatt elsőbbséget igényelt. A beütemezett munkálatokon felül az év közben adódott, sürgős feladatok megoldása elkerülhetetlen. Illetve több időszakos és egy állandó kiállítás anyagának előkészítése is munkáink közé tartozott.

Ezen munkafolyamatok néha hátráltatják a tervezett ütemet, de az időbeni elvégzésre folyamatosan törekszünk, ebben nagy segítséget nyújtanak a pályázatból beszerzett eszközök.

- 44538 Nagykálló–Vár régészeti anyagának restaurálása
- 93717 Ibrány–Középhalom régészeti anyagának restaurálása
- 98717 Ibrány–Középhalom régészeti anyagának restaurálása
- 38115 Kishódos–Klastromdomb régészeti anyagának restaurálása

Az alábbi kiállítások anyagát készítettük elő:

-Ibrány „ESBÓ – HALMI KINCSEINK” címmel 2023. 11. 29- én az Ibrányi László Művelődési Központ épületében nyílt kiállítás anyagának felülkonzerválása.

-A 35176 VÁMOSATYA-Büdivár lelőhely 2022–23-ban ásott anyagának restaurálása a Vámosatyán nyíló kiállításhoz.

-A nyíregyházi Sóstói Múzeumfaluban (Jósa András Múzeum tagintézménye) 2024. május 1-én a Falusi Majális rendezvény keretében új állandó kiállítás nyílt a kállósemjéni portán, „NAGY AZ ÖBLE, VÉKONY A DONGÁJA...” címmel. Erre a kiállításra 222 db néprajzi tárgy restaurálását, konzerválását végeztük el.

- Ugyanitt a Jármi kismemesi kúriában nyíló „LEGYEN ÉDES SÓSTÓ!” címet viselő időszakos kiállításhoz, mely a Szent Iván éji rendezvény keretében nyílt, meg 71 db tárgyat restauráltunk. A szakmai leírásban említett egyéb lelőhelyek anyagának restaurálása folyamatban van.

Szemléltető a beszerzett anyag- és eszközállományról:

A megtisztított régészeti leletek szárításához és konzerválásához használatos vákuumberendezésünk elavult 40 éves, (20 literes űrtartalmú) a szárító funkciója már nem működik. Szükségünk volt, egy nagyobb űrtartalmú és mindkét funkciót ellátó korszerűbb berendezésre, végül egy DZF-6050 (4376) vákuum szárítószekrényt sikerült megvásárolnunk (1–2. kép). Ezzel a készülékkel a nagyobb méretű leletek tartós kezelését is biztosítani tudjuk.

1–2. kép DZF-6050 (4376) vákuum szárítószekrény

A kis értékű új eszközök beszerzésére a támogatást a műhelykapacitás növelésére asztali lámpákhoz, alapvető szerszámokhoz, illetve azok tartozékaihoz igényeltük. Az E 35500 Day light company lámpákat használatba vettük (3. kép). Ez jelentősen javít az elvégzett munka minőségén, pontosságán, a látásviszonyainkat javítja.

3. kép E 35500 Day light company lámpák

A Proxxon MICROMOT fúró-maró kézi készülék tápegység+kisgép a mechanikai tisztítás folyamatánál, műtárgyak hiányos részeinek pótlásánál, kiegészítésénél nyújt nagy segítséget (4. kép). Hatékonyan, alaposan, gyorsan, kíméletesen lehet vele dolgozni. A készülék praktikus különböző szár-átmérővel rendelkező fúróbetétekkel való munkához. Ezt a típusú készüléket évek óta használjuk a műhelyben, minden szakterület számára nélkülözhetetlen,

azonban idővel ezek is elhasználódnak, pótlásuk szükséges volt. A hozzá tartozó fejek, betétek szintén fogyóeszközök, pótlásuk elengedhetetlen (4. kép).

A proxxon tápegység mellett beszerzésre került egy Multigép Dremel Stylo+ finom mechanikai munkákhoz, hozzátartozó fejekkel. (5–6. kép).

4. kép Proxxon MICROMOT fúró-maró kézi készülék tápegység, hozzá tartozó fejek, betétek

5–6. kép Multigép Dremel Stylo+ fúró-maró kézikészülék, hozzá tartozó fejek, betétek

A megpályázott anyagok, eszközök és vegyszerek, hosszútávon kerülnek felhasználásra és alapvető fontosságúak a restaurátor-műhely munkájában. A szakmai leírásban felsorolt egyéb kis értékű eszközök beszerzését más forrásból fogjuk megoldani.

A restaurátor-műhely felszerelésének bővítésével a múzeum gyűjteményében lévő, valamint a kölcsönzött műtárgyak állapotfelmérését, tisztítását, szükség esetén a restaurálását tudjuk

hatékonyabban elvégezni, beszerzésükkel jelentősen javul az elvégzett munka minősége, hatékonysága.

Összegzés

Éves szinten a Jósa András Múzeum restaurátor-műhelyéből több ezer tárgy kerül megfelelően rendezett körülmények közé raktárakba vagy kiállításokra. A múzeumunk mindennapjaiban adott állandó, illetve időszakos kiállításaihoz szükséges műtárgyak kezelését, restaurálását, az aktuális ásatásokból bekerülő nagy mennyiségű régészeti anyag konzerválását, restaurálását, a már befejezett ásatások anyagának feldolgozását, restaurálását továbbá a néprajzi, történeti, iparművészeti, numizmatikai gyűjtemény restaurálatlan műtárgyainak feldolgozását, restaurálását igénylő szakszerű minőségi munkához, az eszközállomány fejlesztésére, a fogyóeszközök folyamatos pótlására volt szükség. Mindig nagy hangsúlyt fektetünk az igényes munkavégzésre, amelynek a fő célja a műtárgyak megóvása, kulturális örökségünk védelme. A pályázat segítségével beszerzett eszközök és szakmai anyagok, vegyszerek tovább javítják a megfelelő színvonalú munkavégzést, és a műhely kapacitásának növelését. A pályázat által nyújtott támogatás nagymértékben ezt a hozzáállást segíti és erősíti. Bízunk benne, hogy a meglévő műhelyfelszerelés minél speciálisabbá tételével még hatékonyabban végezhetjük feladatainkat.

Köszönjük, hogy az NKA támogatta a múzeumi állományvédelmi munkánkat!

Nyíregyháza, 2024. június 21.

Havasi Dóra
restaurátorművész, csoportvezető
Jósa András Múzeum – Restaurátorcsoport